

20090520879

СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Врз основа на член 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА НАДЗОР НА ДРЖАВНАТА ГРАНИЦА

Се прогласува Законот за изменување и дополнување на Законот за надзор на државната граница,
што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 16 април 2009 година.

Бр. 07-1877/1
16 април 2009 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Бранко Црвенковски, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

ЗАКОН ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА НАДЗОР НА ДРЖАВНАТА ГРАНИЦА

Член 1

Во Законот за надзор на државната граница („Службен весник на Република Македонија“ број 71/2006 и 66/2007), во членот 2 воведната реченица се менува и гласи: “Под надзор на државната граница, во смисла на овој закон, се сметаат работите што се однесуваат на обезбедување на државната граница и на граничната контрола, како и анализа на опасностите по внатрешната безбедност и анализа на законите кои можат да влијаат на безбедноста на границата.”

Алинејата 1 се брише.

Член 2

Во членот 3 став 1 точката 1 се менува и гласи:

“1. “Гранична линија“ е низа точки на земјината површина одредени со координати, по која се протега државната граница која ја разграничува територијата на Република Македонија од териториите на соседните држави;“.

По точката 2 се додават три нови точки 3, 4 и 5, кои гласат:

“3. “Обезбедување на државната граница“ е обезбедување на границата меѓу граничните премини и обезбедување на граничните премини надвор од утврденото работно време, со цел да се спречат лицата да ја одбегнат граничната контрола;

4. “Гранични премини“ се места определени од надлежен орган на државната власт за преминување на државната граница, во патниот, железничкиот, воздушниот и езерскиот сообраќај;

5. “Подрачје на граничен премин“ е простор што е потребен за вршење на граничната контрола и на другите гранични формалности, како и непосредната околина со објектите што се потребни за непречено и сигурно одвивање на сообраќајот и вршење на гранична контрола и на другите гранични формалности;“.

Точката 3 која станува точка 6 се менува и гласи:

“6. “Гранична контрола“ е контрола што се спроведува на граничните премини со цел да им се одобри на лицата и нивните превозни средства и предметите што ги поседуваат да влезат на територијата на Република Македонија и да излезат од неа;“.

По точката 4 која станува точка 7 се додаваат три нови точки 8, 9 и 10, кои гласат:

“8. “Лица кои го уживаат правото на Заедницата за слободно движење“ се:

- граѓани на Европската унија согласно со членот 17 став 1 од Договорот за формирање на Европската заедница и државјани на трети земји кои се членови на семејството на граѓани на Унијата кои го уживаат неговото или нејзиното право на слободно движење и за кои се применува Директивата 2004/38/ЕЗ на Европскиот парламент и Советот на Европа од 24 април 2004 година за правото на граѓаните на Европската унија и членовите на нивните семејства, слободно да се движат и да престојуваат на територијата на земјите членки и

- државјани на трети земји и членови на нивните семејства со кое било државјанство, кои според договорите меѓу Заедницата и нејзините земји членки, од една страна, и третите земји, од друга страна, ги уживаат истите права за слободно движење, како и граѓаните на Европската унија;

9. “Државјани на трети земји“ се сите лица кои не се државјани на Република Македонија и граѓани на Европската унија согласно со членот 17 став 1 од Договорот за формирање на Европската заедница и за кои не може да се примени точката 8 од овој член;

10. “Закана по јавното здравје“ е секоја болест со потенцијал да прерасне во епидемија како што е дефинирано во Меѓународните здравствени прописи на Светската здравствена организација и други инфективни болести или болести предизвикани од паразити, доколку се предмет на заштитните одредби што се применуваат над граѓаните на Република Македонија;“.

Точките 5, 6, 7, 8, 9 и 10 стануваат точки 11, 12, 13, 14, 15 и 16.

Во точката 11 која станува точка 17 зборовите: “ како и физички лица“ се бришат, во четвртиот ред по сврзникот “и“ се додава зборот “меѓународни“, а по зборот “железнички“ се додава зборот “гранични“.

Член 3

Во членот 5 став 2 по зборот “соработка“ се додава зборот “посебно“.

По алинејата 1 се додаваат две нови алинеи 2 и 3, кои гласат:

“- јавна безбедност,

- побрз проток на лица, стоки и превозни средства на граничните премини;“.

Во алинејата 2 која станува алинеја 4 зборот “организираниот“ се заменува со зборовите “прекуграничниот организиран“.

Член 4

По членот 9 се додава нов член 9-а, кој гласи:

“Почитување на човековото достоинство од страна на полициските службеници при вршење на надзорот на државната граница

Член 9-а

При вршење на надзорот на државната граница полициските службеници треба целосно да го почитуваат човековото достоинство.

Сите овластувања што ги преземаат полициските службеници во текот на извршување на надзорот на државната граница треба да бидат сразмерни со целта заради која се преземаат.

Во текот на вршењето на надзорот на државната граница, полициските службеници не треба да прават дискриминација по однос на полот, расата, бојата на кожата, возраста, националната припадност, социјалното потекло, верското уверување, неспособноста или сексуалната определба, имотната и општествената положба.“

Член 5

Во членот 10 став 2 по зборовите: “граница и“ се додаваат зборовите: “на други службеници надлежни за“.

Во ставот 3 зборот “неопходно“ се заменува со зборот “потребно“.

Член 6

Во членот 15 по ставот 1 се додава нов став 2, кој гласи:

“Во случај кога со урбанистичките планови се уредува просторот во длабочина до 100 метри од граничната линија на граничните премини согласност дава и Министерството за финансии - Царинската управа.“

По ставот 2 кој станува став 3 се додава нов став 4, кој гласи:

“Министерството за финансии - Царинската управа нема да даде согласност за донесување на урбанистичкиот план од ставот 2 на овој член, доколку со планските предвидувања се нарушува спроведувањето на царинските надлежности согласно со закон.“

Член 7

Членот 16 се менува и гласи:

“Цел на вршење на обезбедување на државната граница

Член 16

Обезбедување на државната граница се врши со цел за превенција на илегалното преминување на државната граница, спречување на прекуграничниот криминал и преземање на мерки против лицата кои илегално ја преминале границата.“

Член 8

Во насловот на Главата IV зборовите: “и граничниот премин“ се бришат.

Член 9

Членот 18 се менува и гласи:

“Државната граница и надворешната граница по влегувањето во сила на Конвенцијата за имплементирање на Шенгенскиот договор во Република Македонија, смее да се преминува само на граничните премини, во рамките на нивното работно време. Работното време на граничните премини кои не работат 24 часа треба да биде читливо и јасно објавено на видно место.

По исклучок од ставот 1 на овој член државната граница и надворешната граница по влегувањето во сила на Конвенцијата за имплементирање на Шенгенскиот договор во Република Македонија, смее да се преминува надвор од граничните премини и надвор од утврденото работно време на граничните премини:

- во случај на слободна пловидба или крајбрежен риболов,
- од страна на морнари кои излегуваат на брегот за да останат во близина на пристаништето каде што нивните бродови се вкотвени или во соседните општини,
- од страна на лица или групи на лица кога постои причина или барање од посебна природа и кога не е во спротивност со интересите на јавната безбедност на Република Македонија, по претходно издадено одобрение,
- од страна на лица и групи на лица во случај на непредвидена итна ситуација и
- согласно со меѓународен договор.

Одобрението од ставот 2 алинеја 1 на овој член го издава Министерството и е со рок на важење до една година.

Лицето кое ќе ја премине државната граница на начин утврден во ставот 2 на овој член е должно без одлагање за тоа да ја извести полицијата.“

Член 10

Во членот 20 став 2 во третиот ред зборот “на“ се заменува со зборот “за“.

Член 11

Членот 21 се менува и гласи:

“Граничните премини, работното време и обемот на користење и категоризацијата на граничните премини ги утврдува Владата на Република Македонија.“

Член 12

Во членот 22 став 1 зборовите: “ставови 5 и 6“ се бришат, зборовите: “министерот за внатрешни работи“ се заменуваат со зборот “Министерството“, а зборовите: “министер за финансии“ се заменуваат со зборовите: “Министерството за финансии“.

Во ставот 3 сврзникот “и“ се заменува со запирка, а по зборот “граница“ се додаваат зборовите: “и условите потребни за преминување на државната граница“.

Во ставот 4 во третиот ред по зборот “премин“ се става запирка и се додаваат зборовите: “освен ако одредувањето на привремениот граничен премин претставува јавен интерес“.

Член 13

Во членот 23 ставот 1 се менува и гласи:

“Објектите што ги користи Министерството на граничните премини од членот 21 на овој закон мора да бидат планирани, изградени и уредени така што ќе овозможат безбедно, непречено и економично извршување на граничната контрола согласно со стандардите и нормативите што ги утврдува Владата на Република Македонија.“

Во ставот 3 зборовите: “потребно е“ се заменуваат со зборот “мора“.

Член 14

Во членот 24 ставот 1 се брише.

Во ставот 2 кој станува став 1 зборовите: “министерот за внатрешни работи“ се заменуваат со зборовите: “директорот на Бирото за јавна безбедност во Министерството или од него овластен раководен работник“.

Ставот 3 станува став 2.

Член 15

Во членот 25 став 1 по зборот “премин“ се додаваат зборовите: “од членот 21 на овој закон“.

Член 16

Членот 29 се брише.

Член 17

Во членот 35 став 1 зборовите: “да ја даде на увид исправата пропишана“ се заменуваат со зборовите: “да даде валиден патен документ или друг документ пропишан“.

По ставот 2 се додава нов став 3, кој гласи:

“По исклучок од ставот 1 на овој член, при извршувањето на граничната контрола, посебни правила важат за следниве категории лица:

- 1) шефови на држави и членови на нивната делегација;
- 2) пилоти и членови на нивниот екипаж;
- 3) морнари;
- 4) носители на дипломатски, официјални или службени пасоши и на членови на меѓународни организации;
- 5) прекугранични работници;
- 6) малолетници и
- 7) иматели на дозволи за локален граничен сообраќај.“

Член 18

По членот 35 се додаваат три нови члена 35-а, 35-б и 35-в, кои гласат:

“Видови на гранична контрола

Член 35-а

Граничната контрола се врши како минимална и детална гранична контрола.

Минимална гранична контрола

Член 35-б

Минимална гранична контрола се спроведува над сите лица кои ја преминуваат државната граница со цел да се провери и утврди нивниот идентитет врз основа на дадениот патен документ или друг документ пропишан за преминување на државната граница.

Минималната контрола од ставот 1 на овој член се состои од брза и едноставна проверка со помош на соодветни технички уреди и со проверка во соодветните евиденции исклучиво за да се провери дали патниот документ, односно другиот документ пропишан за преминување на државната граница е украден, злоупотребен, изгубен или е неважечки, да се провери неговата валидност, како и да се провери присуството на знаци кои укажуваат на злоупотреба, фалсификување или преправање на документот.

Минималната контрола од ставот 2 на овој член се применува за државјаните на Република Македонија, како и за лицата кои го уживаат правото на Заедницата за слободно движење.

При спроведување на минималната гранична контрола на лицата државјани на Република Македонија, како и на лицата кои го уживаат правото на Заедницата за слободно движење, полицискиот службеник може да провери во соодветните евиденции дали тие лица претставуваат закана за меѓународната безбедност, јавната безбедност, меѓународните односи или закана по јавното здравје.

Детална гранична контрола

Член 35-в

За државјаните на трети земји при влез и излез од територијата на Република Македонија се спроведува детална гранична контрола.

Деталната контрола од ставот 1 на овој член се состои од проверка на условите за влез и излез од територијата на Република Македонија, како и од проверка на документите што го одобруваат престојот согласно со закон.

На граничните премини каде што условите го дозволуваат тоа, како и кога лицето ќе побара, деталната контрола се спроведува на за тоа определени места, што се одвоени од местата каде што се врши минималната гранична контрола.

Лицата врз кои треба да се спроведе детална гранична контрола треба да бидат информирани за целта и за постапката на извршување на таа контрола.“

Член 19

Во членот 37 став 1 алинејата 1 се менува и гласи:

“- да побара валиден патен документ или друг документ пропишан за преминување на државната граница,“.

Во алинејата 2 зборот “во“ се заменува со зборовите: “и излез од“.

Алинејата 3 се менува и гласи:

“- да го утврди идентитетот на лицето кое има намера да ја премине државната граница,“.

Алинејата 5 се менува и гласи:

“- ако на друг начин не е можно да се изврши контрола, да изврши преглед или претрес на лицето,“.

Алинејата 6 се менува и гласи:

“- да ја провери валидноста на патниот документ, односно на другиот документ пропишан за преминување на државната граница,“.

По алинејата 6 се додава нова алинеја 7, која гласи:

“- да изврши проверка на отисоци од прсти и дланки и други биометриски податоци во соодветните евиденции,“.

Во алинејата 7 која станува алинеја 8 по зборот “(потражни)“ се додаваат зборовите: “и други“.

Во алинејата 8 која станува алинеја 9 по зборот “контрола“ се додаваат зборовите: “но не подолго од 24 часа“.

Член 20

По членот 37 се додава нов член 37-а, кој гласи:

“Втиснување на штембил

Член 37-а

Полицискиот службеник при извршување на контрола на државјаните на трети земји, задолжително втиснува штембил во нивниот патен документ при влез и излез од територијата на Република Македонија.

Полицискиот службеник не втиснува штембил при влез и излез од територијата на Република Македонија на:

- патните документи на шефови на држави и членови на нивната делегација чие доаѓање е однапред официјално најавено по дипломатски пат,
- дозволите на пилотите или потврдите на членовите на нивниот екипаж и

- патните документи на морнарите кои престојуваат во Република Македонија, само кога нивниот брод е во пристаништето и во областа каде што бродот привремено е вкотвен.

По исклучок од ставот 1 на овој член, на барање на државјанин на трета земја, тој може да биде ослободен од втиснување на штембил при влез и излез од територијата на Република Македонија, доколку неговото втиснување може да предизвика сериозни потешкотии за државјанинот на третата земја.“

Член 21

Во членот 38 став 1 по зборот “премине“ се става записка и се додаваат зборовите: “или ја преминало“.

Ставот 2 се менува и гласи:

“Полицискиот службеник е овластен да побара од лицето од ставот 1 на овој член да ги покаже предметите кои ги има кај себе или во превозното средство и да изврши нивен преглед со цел за пронаоѓање на забранети предмети.“

Ставот 4 се менува и гласи:

“Полицискиот службеник е овластен да изврши претрес на превозното средство, вклучувајќи и негово расклопување на делови без судска наредба, ако постојат основи на сомневање дека лицето кое го управува превозното средство превезува забранети предмети, како и ствари кои би помогнале во утврдување на неговиот идентитет или идентитетот на други патници во превозното средство, како и поради спречување на незаконско преминување на државната граница.“

Член 22

Во членот 39 по зборот “поседува“ се додаваат зборовите: “односно користи“.

Член 23

Во членот 40 зборовите: “овластените службени лица и лицата од членот 38 став 2 на овој закон“ се заменуваат со зборовите: “полицискиот службеник“, а зборот “пронајдат“ се заменува со зборот “пронајде“.

Член 24

Членот 41 се менува и гласи:

“Граничната контрола може да се врши во намален обем поради исклучителни и непредвидени околности.

За исклучителни и непредвидени околности од ставот 1 на овој член се сметаат оние непредвидливи настани кои доведуваат до таков интензитет на сообраќајот, при што времето за чекање на граничниот премин станува прекумерно и покрај тоа што се искористени сите кадровски, технички и организациони можности.

Во случај на гранична контрола од ставот 1 на овој член граничната контрола за влез во Република Македонија има предност пред граничната контрола за излез од Република Македонија.

За намалување на граничната контрола од ставот 1 на овој член одлучува полицискиот службеник кој раководи со граничната контрола на граничниот премин.

Намалувањето на обемот на граничната контрола од ставот 1 на овој член е привремено, се воведува постапно и соодветствува на околностите што го оправдуваат тоа намалување.

При вршење на граничната контрола од ставот 1 на овој член полицискиот службеник втиснува штембил во патниот документ на државјаните на трети земји при влез и излез од Република Македонија.“

Член 25

Членот 42 се менува и гласи:

“Во Република Македонија може да влезат припадници на странски безбедносни органи во униформа со огнено оружје и со возило што е означено со нивни ознаки во согласност со меѓународен договор.

Случаите од ставот 1 на овој член не се однесуваат на влез, престој или преминување на странски вооружени сили на територијата на Република Македонија заради вежбовни активности, обука и учество во мировни и хуманитарни операции согласно со Законот за одбрана.

Оружјето и другите средства за присилба можат да бидат употребени само ако тоа е потребно со цел за, од себе или од некој друг, да одбијат директен противправен напад со кој се загрозува нивниот живот.

Припадници на странски безбедносни органи кои се членови на делегации во службени посети смеат да влезат во Република Македонија без посебно одобрение, да носат униформа и огнено оружје, доколку истото е составен дел на униформата, по претходно писмено известување до Министерството.

Припадници на странски безбедносни органи кои непосредно го штитат претставникот на странска држава и меѓународна организација и институција за време на посетата или законскиот престој во Република Македонија можат да внесат и носат огнено оружје, муниција и опрема врз основа на одобрение издадено од Министерството.

Одобрението од ставот 4 на овој член може да се издаде и за транзитирање низ територијата на Република Македонија.

Одобренијата од овој член се ослободени од административна такса.“

Член 26

Во членот 44 по зборот “држави“ се додаваат зборовите: “како и“.

Член 27

Во членот 45 ставот 3 се менува и гласи:

“Странските полициски службеници можат на територијата на Република Македонија да користат техничка опрема и возила со свои ознаки, да носат униформа, оружје и други средства за присилба, под услови и на начин утврдени со меѓународен договор.“

Член 28

Во членот 48 став 2 зборовите: “се придржува на“ се заменуваат со зборовите: “ги применува“.

Член 29

Во членот 50 став 1 алинеја 1 по зборот “извршена“ се додава зборот “детална“.

Алинејата 2 се менува и гласи:

“- евиденција на лица на кои им е издадено одобрение за преминување на државната граница надвор од граничните премини и надвор од утврденото работно време на граничните премини,“.

Член 30

Во членот 51 став 1 зборовите: “исправата пропишана“ се заменуваат со зборовите: “патниот документ пропишан“, а во седмиот ред по зборот “преминување“ запирката се заменува со точка и зборовите до крајот на реченицата се бришат.

Ставот 2 се менува и гласи:

“Во евиденцијата од членот 50 став 1 алинеја 2 на овој закон се собираат, обработуваат и чуваат следниве лични податоци: име и презиме, датум и место на раѓање, престојувалиште, државјанство, вид и број на документот врз основа на кој е издадено одобрението, причина за издавање на одобрението и рок на важење на одобрението.“

Во ставот 3 зборовите: “патна исправа“ се заменуваат со зборовите: “патен и друг валиден документ пропишан за преминување на државната граница, вид на оружје и број на муниција“, а зборовите: “врз основа на која е издадено одобрението и рок на важење на одобрението“ се бришат.

Во ставот 7 зборот “ставовите 1 и 2“ се заменуваат со зборот “став 1“.

По ставот 7 се додава нов став 8, кој гласи:

“Личните податоци од евиденцијата од ставот 2 на овој член се чуваат две години по поминувањето на времето за кое одобрението е издадено.“

Во ставот 8 кој станува став 9 зборот “пет“ се заменува со зборот “три“, а зборовите: “по поминување на времето за кое одобрението е издадено“ се заменуваат со зборовите: “од денот на остварениот влез на територијата на Република Македонија“.

Во ставот 9 кој станува став 10 зборот “десет“ се заменува со зборот “пет“.

Во ставот 10 кој станува став 11 зборот “пет“ се заменува со зборот “две“.

Член 31

Во членот 52 став 1 точката 1 се менува и гласи:

“1) начинот на извршување на обезбедување на државната граница и на граничната контрола;“.

Точката 2 се менува и гласи:

“2) формата и содржината на штембилот за влез и излез во Република Македонија и начинот и постапката на неговото втиснување и употреба;“.

По ставот 3 се додава нов став 4, кој гласи:

“Министерот за внатрешни работи во согласност со директорот на Дирекцијата за заштита на личните податоци го пропишува начинот на проверка на отисоци од прсти и дланки и други биометриски податоци при извршување на контрола на лица од страна на полицискиот службеник.“

Член 32

Во членот 53 став 1 точка 2 запирката се заменува со сврзникот “и“, зборовите: “или спротивно на намената“ се бришат, а бројот “2“ се заменува со бројот “1“.

Во точката 4 зборовите: “ја даде на увид исправата пропишана“ се заменуваат со зборовите: “даде валиден патен документ или друг документ пропишан“.

Член 33

Во членот 54 став 1 точка 1 во шестиот ред по зборот “граница“ се додаваат зборовите: “од страна на надлежни службеници“.

Во точката 5 зборовите: “во случај на виша сила“ се заменуваат со зборовите: “на начин утврден во ставот 2 на овој член“.

Член 34

Во членот 55 став 1 точка 1 во шестиот ред по зборот “граница“ се додаваат зборовите: “од страна на надлежни службеници“.

Член 35

Подзаконските прописи од членовите 11 и 31 став 2 на овој закон ќе се донесат во рок од три месеца од денот влегувањето во сила на овој закон.

До донесувањето на прописите од ставот 1 на овој член ќе се применуваат досегашните прописи.

Член 36

Се овластува Законодавно-правната комисија на Собранието на Република Македонија да утврди пречистен текст на Законот за надзор на државната граница.

Член 37

Одредбите од членовите 2 став 2 точки 3 и 4, ставови 3 и 4 точки 8, 9 и 10, 4, 7, 9, 17 став 2, 18, 19, 20 и 24 на овој закон ќе важат до пристапувањето на Република Македонија во Европската унија.

Член 38

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.